

cie.ezk@tweedekamer.nl

Commissie EZK

Rondetafelgesprek 22 mei 2024 12.00 tot 14.00 uur

Blok 2 Midden- en kleinbedrijf & Start- en scaleups

Korte introductie: Tot eind 2023 was ik gedurende 13 jaar CEO van het familiebedrijf Van Werven welke ondermeer actief is in Nederland en 5 andere EU-landen met het recyclen van plastic afval. Van 2013 tot en met 2023 was ik voorzitter van BRBS Recycling, de Nederlandse branche-organisatie voor recyclingbedrijven. Sinds vorig jaar ben ik commissaris bij Umincorp (Holding) waarvan de beide plastic recyclingbedrijven in Amsterdam en Rotterdam inmiddels failliet zijn verklaard. Dit ondanks de bijdrage vanuit Invest NL die inmiddels de grootste aandeelhouder van Umincorp was geworden. Sinds januari dit jaar ben ik ondermeer bestuurder bij Circular Plastics NL en voorzitter van de branche-organisatie voor organische reststoffen.

Vanuit deze functies heb ik een ruime ervaring opgedaan met ondermeer het investeringsklimaat voor (plastic)recyclingbedrijven in meerdere EU-landen. De knelpunten die ik in Nederland daarbij ervaar zijn ondermeer de volgende:

Knelpunten voor bestaande Nederlandse plastic recyclingbedrijven

- (On)haalbaarheid plastic recycling businessmodel door:
 - onvoldoende vraag afzet plastic recycalaat in Nederland en Europa;
 - lage prijzen virgin plastics uit China /USA waardoor druk op prijzen recycalaat;
 - lage prijsniveau import plastic "recycalaat" uit Azië;
 - beperkte beschikbaarheid van plasticafval voor recycling in Nederland ->
 - kosten recycling versus lagere kosten bij verbranding in een AVI;
 - UPV voor huishoudelijke verpakkingen die wel de recycling faciliteert, maar niet
 - het toepassen van recycalaat in nieuwe producten
 - hoge energietarieven inclusief heffingen;
 - stijgende arbeidskosten en beschikbaarheid arbeidskrachten.
- Einde afvalstatus voor plastic recycalaat -> van afval naar product.
- Recycalaat (o.a. PET) afkomstig uit nascheiding van huishoudelijk afval door recente nieuwe EU-wetgeving niet meer voor Food-toepassingen toegestaan.

Knelpunten voor groei in recycling capaciteit bij bestaande en nieuwe locaties

- Beschikbaarheid bedrijventerreinen met milieucategorie voor afvalstoffen.
- Stikstof problematiek bij toename vervoersbewegingen en bedrijfsactiviteiten.

- NIMBY-effect bij wijziging bestemmingsplan en/of milieuvergunning -
>
lang lopende en kostbare procedures.
- Beschikbaarheid elektriciteit (netcongestie).

Recentelijk zijn, door ondermeer deze knelpunten, de plastic recyclingbedrijven van Umincorp in Rotterdam en Amsterdam failliet verklaard. Binnen de deadline, gericht op een mogelijke doorstart met behoud van arbeidskrachten, hebben zich bij de curator, door de malaise in de sector, geen gegadigden gemeld.

De verkoop van de Umincorp activa in Rotterdam wordt extra bemoeilijkt aangezien Havenbedrijf Rotterdam het lopende huurcontract tot februari 2027 nu reeds als beëindigd ziet en vooralsnog geen hernieuwde huurovereenkomst (tot februari 2027) voor een doorstart meer wil afsluiten.

Als er geen markt is voor geproduceerde grondstoffen of producten gaat een bedrijf failliet. Dat komt vaker voor. Jammer, verkeerde keus gemaakt, snel afboeken en wat anders gaan doen. Echter deze ontwikkeling sluit niet aan bij de doelstellingen van de overheid om minder afhankelijk te zijn van grondstoffen buiten Europa en het verminderen van het gebruik van primaire grondstoffen in 2030 met 50%. Om dit te kunnen bereiken moet er naast reductie, preventie, reparatie en product hergebruik nog veel recycling capaciteit worden bijgebouwd. Echter voor het realiseren van een nieuwe recyclinglocatie is de gemiddelde doorlooptijd al snel 5 jaar of meer. We hebben dus weinig tijd over om zaken samen anders en beter te gaan organiseren.

Naast het terugwinnen van grondstoffen voor hergebruik heeft recycling ook een positieve invloed op de klimaatdoelen die zijn gesteld. Met bijvoorbeeld iedere ton plastic afval die bij een recyclingbedrijf wordt omgezet in een secundaire grondstof wordt net zoveel CO2 bespaart als een elektrische auto per jaar.

De vestigingsproblematiek is niet alleen van toepassing op plastic recyclingbedrijven maar ook bij recyclers van andere afvalstromen zoals groenafval, bouw- en sloopafval, metaalschroot en textiel.

Laten we met elkaar stappen zetten naar een beter investerings- en verdienmodel voor Nederlandse recyclingbedrijven en voorkomen dat niet alleen veel primaire maar ook secundaire grondstoffen uit landen als China komen en wij een groot deel van ons herbruikbare afval blijven verbranden.

Ton van der Giessen